ENHET
Enheten för Samhällspolitik
HANDLÄGGARE
Mari Huupponen

DATUM
2026-10-27
ERT DATUM
2026-11-02

DIARIENUMMER
20260198
ER REFERENS
S2026/01524

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

LOs yttrande över Remiss ang Sjukpenninggrundande inkomst för personer med inkomst av näringsverksamhet

Landsorganisationen i Sverige (LO) vill lämna följande synpunkter på promemorian Sjukpenninggrundande inkomst för personer med inkomst av näringsverksamhet (S2026/01524).

Remissvaret inleds med LOs övergripande syn på regelverket på sjukförsäkringsområdet. Därefter följer kommentarer på promemorians huvudsakliga förslag om nya beräkningsregler för egenföretagarnas och kombinatörernas SGI.

Sammanfattning av LOs synpunkter

- LO anser att det behövs ett mer förutsebart och rättvist system med SGI även för personer med atypiska anställnings- och arbetsformer, som exempelvis musiker och artister.

- LO ställer sig positiv till promemorians förslag på ny huvudregel för sjukpenninggrundande inkomst av aktiv näringsverksamhet vilken föreslås utgå från historiska inkomster.

- LO är dock kritisk till att förslaget inte kommer ge någon ökad förutsebarhet och förbättring i sin helhet för kombinatörer.

LOs övergripande och principiella syn på frågan

LOs principiella hållning är att regelverket på sjukförsäkringsområdet bör göras mer enhetligt och att försäkringsvillkoren för företagare och övriga försäkrade därmed på sikt likställs. LO anser att inkomstbortfallsprincipen, i betydelsen att det är det faktiska inkomstbortfallet som ska ersättas, måste upprätthållas i sjukförsäkringen, och att huvudregeln även fortsättningsvis ska vara framtida inkomst som beräkningsgrund för SGI, men med möjligheten att använda historiska inkomster när det behövs.

En annan principiell utgångspunkt för LO är att det är angeläget att socialförsäkringssystemet utformas på ett sådant sätt att alla som är med och finansierar systemet och har behov av stödet också kan ta

det i anspråk. LO ser den komplexitet som finns i fastställandet av SGI för företagare och kombinatörer och svårigheten att i praktiken använda sig av den förväntade intäkten av näringsverksamhet för att fastställa företagares eller kombinatörs SGI. LO anser att möjligheten att använda historisk inkomst bör finnas för de grupper som har svårt att använda en förväntad framtida inkomst.

LO anser att behövs ett mer förutsebart och rättvist system med SGI för personer med atypiska anställnings- och arbetsformer, och för personer som växlar mellan att arbeta som anställda och att bedriva näringsverksamhet som egenföretagare. Det gäller exempelvis ofta musiker och artister, organiserade i LO-förbundet Musikerförbundet.

LOs synpunkter angående promemorians förslag
LO ställer sig därför generellt positiv till utredningens förslag på ny huvudregel för sjukpenninggrundande inkomst av aktiv näringsverksamhet vilken föreslås utgå från historiska inkomster genom att antingen överskottet i verksamheten enligt det senaste beslutet om slutlig skatt eller genomsnittet av överskottet från de två föregående åren ska användas. Förslaget ökar förutsägbarheten och tydligheten i beräkningen av egenföretagarnas sjukpenninggrundande inkomst.

LO tillstyrker förslaget om att kombinatörers samtliga anställningsinkomster ska beräknas utifrån minst de senaste tolv månadernas inkomster, med möjlighet att beakta en högre förväntad årsinkomst. LO ställer sig dock kritisk till att den föreslagna beräkningsregeln för enskilda näringsidkare inte gäller för kombinatörer och därför inte ger ökad förutsebarhet för dem när det gäller företagsinkomster. Huvudförslaget gäller endast om den enskilda näringsidkaren inte har inkomster från anställning över 24 procent av basbeloppet, det vill säga cirka 14 000 kr. Detta innebär att kombinatörer med enskild firma i princip inte kan tillämpa den nya beräkningsregeln för enskilda näringsidkare. Deras företagsinkomster kommer även fortsättningsvis att prövas enligt nuvarande system.

Musiker och artister verkar på en arbetsmarknad där tillsvidareanställningar är ovanliga och där många i praktiken är hänvisade till att bedriva egen näringsverksamhet. Det är därför dessa yrkesgrupper har svårt att förutse sitt socialförsäkringsskydd och få en rättvis SGI fastställd. Det är sällan lätt för dem att överblicka framtida inkomster i sitt företag och de som är kombinatörer har inte möjlighet att tillgodoräkna sig alla sina inkomster bakåt i tiden från anställningar som är kortare än sex månader eller inte är årligen återkommande. Uppdragstagare kan få lägre SGI om de väljer att blanda fakturering genom sin enskilda firma med att ta anställningar. Med nuvarande regelverk kan de inte tillgodoräkna sig kortare, icke återkommande anställningar. Det föreslagna regelverket riskerar att ge kombinatörer incitament att

välja bort kortare perioder som anställd: att de i princip tvingas att välja att ta så många uppdrag via den enskilda näringsverksamheten som möjligt för att kunna tillgodogöra sig de positiva förändringarna för enskilda näringsidkare som följer av denna promemorias förslag.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Johan Lindholm

Mari Huupponen
Handläggare